

دولت در حذف یارانه دهک‌های ثروتمند سریع‌تر عمل کند

رسمتعالی سنگدوینی نماینده مردم گرگان و آق قلا در مجلس شورای اسلامی با اشاره به اهمیت موضوع حذف یارانه دهک‌های ثروتمند، گفت: دولت برای حذف یارانه دهک‌های ثروتمند اجازه قانونی دارد و لذا باید در این مسیر هر چه سریع‌تر و جدی‌تر عمل کند. وی افزود: با توجه به شرایط اقتصادی کشور، باید ضمن حذف یارانه دهک‌های ثروتمند، منابع حاصل از آن برای کمک به دهک‌های ضعیف جامعه، چه از طریق کالا برگ الکترونیک و چه از طرق دیگر، به مصرف برسد. عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه در بین دهک‌های ثروتمند، افراد و خانواده‌هایی وجود دارند که این یارانه‌ها اصلاً برایشان اهمیتی ندارد و درآمد و هزینه آن‌ها بسیار بالاتر از میزان یارانه نقدی پرداختی است، اظهار داشت: با توجه به محدودیت منابع در بحث یارانه‌ها، حذف یارانه دهک‌های ثروتمند می‌تواند در تأمین نیازهای ضروری‌تر جامعه، مؤثر و راهگشا باشد. سنگدوینی در پایان تصریح کرد: در شرایط فعلی، هم افراد نیازمند در دهک‌های ضعیف جامعه به کمک بیشتری احتیاج دارند و هم تأمین نیازهای اساسی مانند دارو و گندم مستلزم منابع مالی کافی است که باید از محل اصلاح پرداخت یارانه‌ها تأمین شود.

«تجارت» از تصمیم معیشتی جدید مجلس و دولت گزارشی می‌دهد

کالابرگ در مرحله بازطراحی

شرایط پیچیده اقتصادی و اجتماعی امروز کشور می‌کند. در این سیستم، به جای پرداخت نقدی مستقیم که ممکن است صرف خرید کالا‌های غیر ضروری شود یا به طور کامل به دست دهک‌های نیازمند نرسد، یارانه به صورت اعتباری به کارت‌های خانوارها واریز می‌شود تا بتوانند کالا‌های اساسی مانند روغن، مرغ، لبنیات و پرنج را با قیمت‌های مصوب و کنترل شده خریداری کنند. این شیوه علاوه بر حفظ کرامت مصرف‌کننده، به کنترل حجم نقدینگی و کاهش ریسک تورم کمک می‌کند و امکان نظارت و مدیریت دقیق‌تر منابع را فراهم می‌آورد. در ماه‌های اخیر، تلاش‌هایی صورت گرفته تا این طرح در مقیاسی گسترده‌تر و با پوشش وسیع‌تر اجرا شود. هدف دولت و مجلس در این مرحله، انتقال یارانه به حدود هفت دهک اول درآمده است که بیش از ۸۰ درصد جمعیت کشور را شامل می‌شود. با این حال، این امر نیازمند منابع مالی بسیار قابل توجهی است که بر اساس برآوردها، نزدیک به ۴۵۰ هزار میلیارد تومان در سال هزینه خواهد داشت؛ رقمی که تقریباً نیمی از کل هزینه‌های بودجه عمومی دولت را تشکیل می‌دهد. به همین دلیل، مذاکرات فشرده‌ای میان سازمان برنامه و بودجه، وزارت تعاون و سایر نهادهای ذیربط در جریان است تا راهکارهای تأمین منابع مالی پایدار و جلوگیری از جهش ناگهانی قیمت‌ها در بازارها اتخاذ شود. یکی از مهم‌ترین چالش‌هایی که در فاز اول اجرای کالا برگ الکترونیک مشاهده شد، نوسانات شدید قیمت کالا‌های مشمول طرح بود که به دلیل نبود قراردادهای پایدار با تولیدکنندگان رخ داد. این موضوع باعث شد قیمت مصرف‌کننده و میزان یارانه تخصیصی همگام نباشند و در برخی مناطق موجب نارضایتی عمومی گردد. برای رفع این مشکل، دولت در نظر دارد با تولیدکنندگان قراردادهای دو تا سه ماهه منعقد کند تا قیمت کالا‌ها در طول اجرای طرح ثابت باقی بماند. این رویکرد، انتقال کنترل قیمت‌ها از بازار آزاد به قراردادهای تضمینی است که تجربه موفق آن در کشورهای مانند برزیل و ترکیه وجود دارد و می‌تواند ثبات قیمتی و اطمینان خاطر را برای تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان فراهم آورد. این

• کالابرگ، چهره مدرن کوین‌های کاغذی

در ادامه امر پیرامون ماهیت کالا برگ الکترونیک باید گفت که این طرح به نوعی نسخه مدرن و دیجیتالِ سیستم کوپنی‌های قدیمی است، اما با تفاوت‌های اساسی که آن را متناسب با

گروه اقتصاد کلان: اُحد رستمی، معاون رفاه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، اعلام کرد بر اساس تکلیف قانون بودجه سال جاری، این وزارتخانه موظف است تا یارانه سه دهک پردرآمد جامعه (دهک‌های هشتم، نهم و دهم) را حذف و منابع حاصل از آن را صرف پرداخت کالا برگ و حمایت از دهک‌های پایین‌تر کند. رستمی گفت: از ابتدای امسال تا کنون، یارانه حدود ۸ میلیون نفر از افراد پردرآمد حذف شده است و هر ماه نیز بین یک تا سه میلیون نفر دیگر از فهرست دریافت‌کنندگان یارانه کنار گذاشته می‌شوند. وی افزود: طبق برنامه‌ریزی انجام‌شده، این فرآیند تا پایان سال ادامه خواهد داشت و پیش‌بینی می‌شود در مجموع یارانه ۱۸ میلیون نفر از سه دهک بالای درآمدی حذف شود. معاون رفاه با اشاره به پایگاه اطلاعات

گروه اقتصاد کلان: پیام الیاس کردی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصاد معاصر، درباره تغییر روند بازار پس از فعال شدن مکانیسم ماشه، گفت: پیش‌بینی غالب کارشناسان این بود که پس از فعال شدن این مکانیسم، بازار سهام وارد فاز نزولی شود اما برخلاف این انتظار، روند بازار صعودی شد و دلیل آن کاملاً مشخص بوده و آن ورود حجم بالایی از پول به بازار است. وی با اشاره به تجربه مشابه سال ۱۳۹۸ افزود: در

آن مقطع هم شاهد ورود پول بسیار قدرتمندی به بورس بودیم، این پول لزوماً «هوشمند» نیست، چرا که پول هوشمند، پولی است که پیش از وقوع یک رویداد سیاسی، اقتصادی یا نظامی، جهت بازار را تغییر می‌دهد و از رانت اطلاعاتی یا دسترسی زودتر به داده‌ها بهره می‌برد اما در شرایط کنونی هیچ تحلیلگر و کارشناسی اطلاع دقیقی از آینده ندارد. حتی در میانه مذاکرات، ناگهان جنگ ۱۲ روزه آغاز شد. الیاس کردی تأکید کرد: بنابراین

سازمان حمایت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به نشانی hemayat.mcls.gov.ir ثبت‌کنند. وی تأکید کرد: طبق قانون بودجه، دولت مکلف است خانوارهای برخوردار را شناسایی و یارانه آن‌ها را حذف کند تا منابع به‌صورت هدفمند صرف اقشار کم‌درآمد گردد. وی درباره دلایل اصلی اعتراضات مردمی نیز توضیح داد: «بیشتر اعتراض‌ها مربوط به تعداد خودروهای ثبت‌شده به نام خانوار یا موجودی حساب‌های بانکی است. برخی افراد ادعا می‌کنند خودرو یا مبالغ موجود در حساب آن‌ها

اتصال بنگاه‌های کوچک و بزرگ باعث رونق تولید می‌شود

رحیم زارع عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی با اشاره به طرح وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی برای اتصال بنگاه‌های کوچک و بزرگ، گفت: بنگاه‌های کوچک می‌توانند به‌صورت مکمل فعالیت کنند و بخشی از فرایندهای تولید بنگاه‌های بزرگ را برون‌سپاری کنند. این عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس افزود: در این شرایط چند بنگاه کوچک می‌توانند به‌عنوان ورودی مواد اولیه در فرایند تولید کالاها عمل کنند و کالا‌های تولیدشده را به بنگاه‌های بزرگ تکمیل‌کننده ارائه دهند. این روش هم باعث رونق بنگاه‌های بزرگ می‌شود و هم رشد و توسعه بنگاه‌های کوچک را به همراه دارد. وی گفت: در این راستا باید مطالعات شناختی برای بنگاه‌های کوچک صورت گیرد تا کارایی و اثربخشی آن‌ها افزایش یابد. کشورهایی مانند چین این‌مدل را با موفقیت در پروژه‌های تولیدی خود پیاده کرده‌اند و نتیجه خوبی گرفته‌اند. زارع افزود: تنها چیزی که در کشور ما باید تقویت شود، تولید با کیفیت است که در این صورت در دنیا می‌توان مدعی بود. این عضو کمیسیون برنامه و بودجه درباره اقدامات وزارت کار برای اتصال بنگاه‌های کوچک و بزرگ، گفت: این طرح خوبی است، منتها باید در مقوله پرداخت تسهیلات گام‌های اساسی برداشته شود.

صنعت برقرار است. با این وجود، یکی از مشکلات جدی در مسیر اجرایی، اتصال فروشگاه‌ها و مغازه‌های کوچک‌تر، به ویژه در شهرستان‌ها و مناطق کم‌برخوردار، به این سامانه است. محدودیت کالا برگ به فروشگاه‌های بزرگ می‌تواند دهک‌های پایین‌درآمده را به ویژه در مناطق روستایی از حمایت محروم کند. در نتیجه، دولت در حال بررسی ارائه مشوق‌های مالی به فروشگاه‌های خرد برای پیوستن به سامانه کالا برگ است که می‌تواند دسترسی به کالا‌های یارانه‌ای را برای اقشار آسیب‌پذیر افزایش دهد. از نظر اجتماعی، اجرای موفق کالا برگ الکترونیک می‌تواند گامی مؤثر در کاهش نابرابری‌های اقتصادی باشد. آمارها نشان می‌دهند که فاصله هزینه‌های خوراکی بین دهک‌های بالای درآمدی و پایین بسیار زیاد است؛ به طوری که خانوارهای ثروتمند به طور متوسطاً ۳۰ تا ۳۵ درصد بیشتر از خانوارهای فقیر برای خوراک خود هزینه می‌کنند. با پرداخت یارانه کالای مستقیم، این شکاف می‌تواند تا حدی کاهش یافته و عدالت معیشتی بهبود یابد. علاوه بر این، این طرح مصرف را به سوی خرید کالا‌های ضروری سوق می‌دهد و از هزینه‌های غیرمولد و کالا‌های غیر ضروری جلوگیری می‌کند که در نهایت منجر به بهبود سلامت اقتصادی و اجتماعی جامعه می‌شود.

▪ سه عامل موفقیت کالا برگ

برای موفقیت این طرح، کارشناسان سه عامل کلیدی را ضروری می‌دانند: نخست، ایجاد اعتماد عمومی نسبت به ارزش کالا برگ و عدم کاهش قدرت خرید آن در برابر تورم و مشکلات اجرایی؛ دوم، تضمین ثبات بازار و اطمینان تأمین‌کنندگان کالا از پرداخت‌های به موقع دولت؛ سوم، ایجاد سامانه‌های شفاف و داده‌محور برای رصد دقیق فروش، پرداخت‌ها و جلوگیری از فساد و انحراف منابع. فقدان هر یک از این عوامل می‌تواند به کاهش اثربخشی طرح و بی‌اعتمادی عمومی منجر شود. برنامه‌ریزی شده است که اجرای نهایی این طرح از آبان‌ماه سال جاری آغاز شود، البته مشروط به نهایی شدن قراردادهای تأمین کالا و توافق با بخش خصوصی. پیش‌بینی می‌شود که اجرای آزمایشی در استان‌هایی مانند خراسان رضوی، فارس و تهران در آذرماه صورت گیرد و پس از ارزیابی، در دی‌ماه به سراسر کشور تعمیم یابد. اگر این زمان‌بندی مراحل با موفقیت پیش رود، کالا برگ الکترونیک می‌تواند نقطه عطفی در اصلاح سیاست‌های رفاهی و حمایت اجتماعی کشور باشد. در نهایت آنچه‌که می‌توان به عنوان جمع‌بندی بیان کرد این است که کالا برگ الکترونیک نه تنها یک سیاست حمایتی جدید بلکه نمادی از حرکت به سوی یک «دولت رفاه دیجیتال» است؛ دولتی که به جای پرداخت‌های نقدی پراکنده و ناپایدار، ساختاری پایدار، شفاف و هدفمند برای تأمین امنیت غذایی و ثبات اقتصادی برای همه اقشار جامعه ایجاد می‌کند. این طرح می‌تواند الگویی برای استفاده از فناوری‌های نوین در حکمرانی داده‌محور باشد و راه را برای اصلاحات عمیق‌تر و جامع‌تر در نظام رفاهی کشور هموار سازد. اما موفقیت آن مستلزم همکاری دقیق میان دولت، بخش خصوصی و مردم و همچنین ایجاد بسترهای اعتماد و شفافیت است که در صورت تحقق این شرایط، می‌توان به آینده‌ای بهتر برای نظام حمایت اجتماعی در ایران امیدوار بود.

تجارت

پنجشنبه ۲۴ مهر ۱۴۰۴ • ۲۲ ربيع الثانی ۱۴۴۷ • شماره ۲۳۸۸
T h u • 1 6 O c t . 2 0 2 5 • 8 p a g e

سرمقاله

مصائب نقدینگی و تحریم‌ها

ادامه از صفحه یک... تحت شرایطی بسیار سخت فعالیت کنند. نقدینگی، تحریم‌ها، محدودیت‌های شبکه بانکی و مسائل بودجه‌ای از مهم‌ترین واغذغه‌های این قشر است. در این یادداشت، ضمن بررسی دقیق و تفصیلی این مشکلات، به نقش بانک مرکزی و تدابیر لازم برای مدیریت بحران اقتصادی نیز پرداخته خواهد شد. در ابتدا باید به اهمیت نقدینگی در فعالیت‌های اقتصادی اشاره کرد. نقدینگی، به معنای پول و دارایی‌های قابل تبدیل سریع به پول است و نقش آن در تأمین مالی فعالیت‌های اقتصادی و حفظ جریان تولید و تجارت حیاتی است. متأسفانه، در ایران مشکل کمبود نقدینگی، یا بهتر بگوییم نامتناسب بودن نقدینگی با نیاز واقعی بنگاه‌های تولیدی و تجاری، سال‌هاست که به یکی از چالش‌های اساسی فعالان اقتصادی تبدیل شده است. این مشکل ریشه در چند عامل مهم دارد: از جمله افزایش نرخ ارز که موجب افزایش هزینه‌های ریالی تولید و واردات شده، سیاست‌های پولی و بانکی نامناسب و همچنین محدودیت‌های شبکه بانکی کشور. با افزایش نرخ ارز در سال‌های اخیر، هزینه واردات کالا‌های واسطه‌ای و مواد اولیه به شدت افزایش یافته است. بخش عمده تولید در کشور، به مواد اولیه و تجهیزات خارجی وابسته است و افزایش قیمت ارز به معنای افزایش هزینه تمام شده کالا‌ها است. این موضوع باعث شده تا برای ادامه تولید، نیاز به منابع مالی بیشتری باشد. ولی منابع ریالی در دسترس بخش تولید به همان نسبت افزایش نیافته است. در واقع، تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی با این مشکل مواجه‌اند که توان تأمین مالی خود را از شبکه بانکی ندارند یا هزینه آن بسیار بالا است. این مسئله علاوه بر افزایش هزینه‌ها، باعث ایجاد فشار بر قیمت‌ها و افزایش تورم می‌شود. به موازات این چالش‌های داخلی، فعالان اقتصادی با تحریم‌های بین‌المللی مواجه هستند که به طور جدی فعالیت‌های اقتصادی را محدود کرده‌اند. تحریم‌ها به ویژه در حوزه بانکی، باعث قطع ارتباط ایران با نظام مالی بین‌المللی شده است و این مسئله تجارت خارجی و صادرات را با مشکلات بزرگی روبرو کرده است. صادرکنندگان کالا‌های ایرانی برای دریافت پول فروش محصولات خود با موانع متعدد مواجه‌اند؛ فرآیندهای بانکی پیچیده، ریسک بلوکه شدن پول، هزینه‌های تبدیل ارز و انتقال و چه از جمله مشکلاتی است که تجارت خارجی را پر هزینه و دشوار کرده است. علاوه بر این، تحریم‌ها موجب شده‌اند کشور نتواند به صورت مستقیم به منابع ارزی بین‌المللی دسترسی داشته باشد و این باعث محدودیت در تأمین ارز برای واردات کالا‌های اساسی و مواد اولیه تولید شده است. چنین شرایطی باعث ایجاد تنگنایهای شدید در زنجیره تأمین و کاهش ظرفیت تولید داخلی شده است. در نتیجه، بسیاری از واحدهای تولیدی با کاهش تولید، تعطیلی یا رکود مواجه شده‌اند و این امر در نهایت به کاهش اشتغال و افزایش مشکلات اجتماعی می‌انجامد. این محدودیت‌های اقتصادی در حالی رخ می‌دهد که دولت ایران با چالش‌های جدی بودجه‌ای روبرو است. کاهش درآمدهای نفتی ناشی از تحریم‌ها و نوسانات بازار جهانی نفت، باعث شده منابع مالی دولت محدود شود و این مسئله کسری بودجه شدیدی را به همراه داشته باشد. برای جبران این کسری، دولت ناچار به استقرار اراضی بانک مرکزی شده است که این عمل باعث افزایش پایه پولی و در نتیجه فشار تورمی بیشتر شده است. تورم بالا باعث کاهش قدرت خرید مردم و افزایش هزینه‌های زندگی می‌شود که فشار بیشتری بر فعالان اقتصادی وارد می‌کند. در این میان بانک مرکزی به عنوان نهاد سیاست‌گذار پولی و ناظر بر ثبات مالی کشور، نقش بسیار مهمی دارد اما با محدودیت‌های زیادی مواجه است. از یک سو، بانک مرکزی باید ندر ارز و تورم را کنترل کند، اما از سوی دیگر به دلیل محدودیت منابع ارزی و فشارهای تحریمی، امکان مداخله گسترده در بازار ارز را ندارد.

یادداشت

آینده مهیم صلح در غزه

ادامه از صفحه یک... رفتار او بیش از هر چیز جنبه نمایشی داشت. استقلال از هیأت‌های کشور‌های شرکت‌کننده نیز بیشتر به یک نمایش تبلیغاتی شبیه بود تا یک نشست جدی سیاسی. ترامپ در طول این اجلاس بار قراتر خود به نوعی به تمامی سران حاضر بی‌احترامی کرد و از نخست‌وزیر انگلیس و ایتالیا گرفته تا مقامات اسپانیا، هنگ‌کنگ از رفتارهای تمسخرآمیز دیدند. حتی در مواجهه با جورجیا مولونی، نخست‌وزیر ایتالیا، سخن طعنه‌آمیزی گفت که در رسانه‌ها بازتاب گسترده‌ای داشت. اصل موضوع اجلاس شرم‌الشیخ، مسأله اسرائیل بود و محوریت سندی که در پایان نشست امضا شد، بر «روابط با اسرائیل» متمرکز بود و مهم‌ترین بند آن برقراری و گسترش روابط با اسرائیل بود. این سند میان ترامپ، رؤسای جمهوری مصر، ترکیه و قطر امضا شد و آشکارا نشان می‌داد که هدف اصلی، عادی‌سازی بیشتر روابط کشورهای منطقه با رژیم صهیونیستی است. در واقع، برخلاف ادعاهای مطرح‌شده درباره «صلح و ثبات در منطقه»، هدف اصلی این بود که حلقه جدیدی به پیمان ابراهیم افزوده شود. در این میان، عراق که هنوز روابط رسمی با اسرائیل ندارد، در موقعیتی حساس قرار گرفته است. گرچه نماینده‌ای از این کشور در نشست حضور داشت، اما مشخص بود که وی با احتیاط و زیر فشار آمریکا در آن شرکت کرد. در داخل ایران نیز هم‌زمان با برگزاری اجلاس، برخی جریان‌ها از آقای پزشکیان دعوت کردند در نشست شرکت کند. حتی انتقادهایی مطرح شد که چارلئیس جمهور در شرم‌الشیخ حضور نیافت و جای ایران در اجلاس خالی بود. با این حال، شخصاً این تصمیم را بسیار درست، محتاطانه و عادلانه می‌دانم. حضور ایران در چنین نشست‌ی نه تنها فایده‌ای نداشت، بلکه احتمالاً موجب طرح توهین از سوی ترامپ میشد.

ورود پول قدرتمند به بورس؛ عامل چرخش بازار سهام پس از مکانیسم ماشه

صحت از پول هوشمند در شرایط فعلی چندان دقیق نیست اما تا زمانی که این پول قدرتمند در بازار حضور دارد، روند صعودی ادامه خواهد داشت. هر زمان این منابع از بازار خارج شوند، شرایط به حالت عادی بازمی‌گردد. وی در ادامه درباره منشأ این نقدینگی، گفت: ورود این پول ارتباط مستقیمی با شرایط اقتصادی و سیاسی کشور، با گزارش‌های بنیادی شرکت‌ها ندارد. این نقدینگی مسیر و برنامه خودش را دارد و حتی ممکن است در محدوده ۱۰ تا ۱۲ هزار میلیارد تومان قرار داشت.